

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

3. veebruar 2021 *

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2010/13/EL – Audiovisuaalmeedia teenuste osutamine – Artikli 4 lõige 1 – Teenuste osutamise vabadus – Võrdne kohtlemine – ELTL artikkel 56 – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 11 ja 20 – Audiovisuaalne äriiline teadaanne – Liikmesriigi õigusnormid, mis keelavad teleringhäälinguorganisatsioonidel edastada kogu riigi territooriumil ülekantavates saadetes telereklaami, mida levitatakse üksnes piirkonna piires

Kohtuasjas C-555/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landgericht Stuttgarti (Stuttgardi esimese astme kohus, Saksamaa) 12. juuli 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 19. juulil 2019, menetluses

Fussl Modestraße Mayr GmbH

versus

SevenOne Media GmbH,

ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH,

ProSiebenSat.1 Media SE,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president A. Prechal (ettekandja), Euroopa Kohtu president K. Lenaerts kolmanda koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud N. Wahl, F. Biltgen ja L. S. Rossi,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

arvestades kirjalikku menetlust ja 2. juuli 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Fussl Modestraße Mayr GmbH, esindajad: *Rechtsanwälte* M. Koenig ja K. Wilmes,
- ProSiebenSat.1 Media SE, ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH ja SevenOne Media GmbH, esindajad: *Rechtsanwälte* C. Masch, W. Freiherr Raitz von Frenzt ja I. Kätzlmeier,
- Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller ja D. Klebs,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Kellerbauer, L. Malferrari ja G. Braun,
olles 15. oktoobri 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artikli 56, Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 11, võrdse kohtlemise üldpõhimõtte ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT 2010, L 95, lk 1) artikli 4 lõike 1 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Austria õiguse alusel asutatud äriühingu Fussl Modestraße Mayr GmbH (edaspidi „Fussl“) ning Saksa õiguse alusel asutatud äriühingute SevenOne Media GmbH, ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH ja ProSiebenSat.1 Media SE vahelises kohtuvaidluses, mis puutub SevenOne Media keeldumisse täita Fussliga sõlmitud lepingut, mille eesmärk on levitada üksnes Freistaat Bayerni (Baieri liidumaa, Saksamaa) territooriumil telereklaami Fussli müüdavate moekaupade kohta, kuna selline reklaam on asjaolu tõttu, et see on mõeldud edastamiseks kogu Saksa territooriumil ülekantavates saadetes, vastuolus kohaldatava riigisisese õigusega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2010/13 põhjendustes 5, 8, 41 ja 83 on märgitud:

„(5) Audiovisuaalmeedia teenused on nii kultuuri- kui ka majandusteenused. Nende kasvav tähtsus ühiskonnale, demokraatiale – eriti teabevabaduse, arvamuste paljususe ja meedia pluralismi tagamisel – haridusele ja kultuurile õigustab nende teenuste suhtes erieeskirjade kohaldamist.

[...]

(8) On hädavajalik, et liikmesriigid tagavad kõigi selliste toimingute vältimise, mis võivad ohustada teleprogrammide vaba ringlust ja nendega kauplemist või mis võivad soodustada valitseva seisundi tekkimist, mis võib põhjustada televisiooni kaudu edastatava teabe ja kogu teabelevisektori mitmekesisuse ja vabaduse piiramist.

[...]

(41) Liikmesriigid peaksid olema siiski võimelised kohaldama käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades oma jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuste osutajate suhtes üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju, tagades, et need eeskirjad oleksid kooskõlas liidu õiguse põhimõtetega. [...]

[...]

(83) Tarbijate kui televaatajate huvide täielikuks ja nõuetekohaseks tagamiseks on hädavajalik, et telereklaami suhtes kohaldataks teatavat hulka miinimumnorme ja -nõudeid ning et liikmesriikidel oleks õigus kehtestada üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju ja teatavatel asjaoludel seada nende jurisdiktsiooni all olevatele teleringhäälinguorganisatsioonidele erinevaid tingimusi.“

4 Direktiivi I peatükki „Mõisted“ kuuluva artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „audiovisuaalmeedia teenus“ –

i) [ELTL] artiklites 56 ja 57 määratletud teenus, mis kuulub meediateenuse osutaja toimetust vastutuse alla ning mille põhiline otstarve on pakkuda üldsusele teavitamise, meelelahutuse või harimise eesmärgil saateid elektrooniliste sidevõrkude kaudu [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta] direktiivi 2002/21/EÜ [elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349)] artikli 2 punkti a tähenduses. Sellised audiovisuaalmeedia teenused on kas käesoleva lõigu punktis e määratletud teleülekanded või käesoleva lõike punktis g määratletud tellitavad audiovisuaalmeedia teenused;

ii) audiovisuaalsed ärilised teadaanded;

b) „saade“ – heliga või helita liikuvate kujutiste kogum, mis moodustab meediateenuse osutaja koostatud kava või kataloogi raames eraldi elemendi ning mille vorm ja sisu on võrreldavad teleringhäälingu vormi ja sisuga. Saate näideteks on pikad mängufilmid, spordisündmuste ülekanded, situatsioonikomöödiad, dokumentaalfilmid, lastesaated ja alapärased lavastused;

[...]

d) „meediateenuse osutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kellel on toimetust vastutus audiovisuaalmeedia teenuse audiovisuaalse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi;

e) „teleringhääling“ või „teleülekanne“ (st lineaarne audiovisuaalmeedia teenus) – audiovisuaalmeedia teenus, mida osutab meediateenuse osutaja saatekava alusel saadete samaaegseks vaatamiseks;

f) „teleringhäälinguorganisatsioon“ – teleülekandeid edastav meediateenuse osutaja;

g) „tellitav audiovisuaalmeedia teenus“ (st mittelineaarne audiovisuaalmeedia teenus) – audiovisuaalmeedia teenus, mida osutab meediateenuse osutaja saadete vaatamiseks kasutaja valitud ajal ja kasutaja isikliku taotluse põhjal, võttes aluseks meediateenuse osutaja valitud programmikataloogi;

h) „audiovisuaalne äriline teadaanne“ – heliga või helita kujutised, mis on mõeldud majandustegevusega tegeleva füüsilise või juriidilise isiku kaupade, teenuste või maine otseseks või kaudseks reklaamimiseks. Sellised kujutised kaasnevad saatega või on sellesse lisatud tasu või muu samalaadse hüvitise eest või enese reklaamimiseks. Audiovisuaalse ärilise teadaande vormid on muu hulgas telereklaam, sponsorus, otsepakkumised ja tootepaigutus;

i) „telereklaam“ – igasugune kaubanduse, äri, oskustöö või kutsealaga seotud teadaanne, mida avalik-õiguslik isik või eraettevõtja või füüsiline isik edastab tasu või muu samalaadse hüvitise eest või enese reklaamimiseks, et reklaamida tasu eest pakutavaid kaupu või osutatavaid teenuseid, kaasa arvatud kinnisvara ning õigused ja kohustused;

[...]“.

- 5 Direktiivi artikli 4 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võivad nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatelt meediateenuse osutajatelt nõuda käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades üksikasjalikumate või rangemate eeskirjade järgimist, tingimusel et need eeskirjad on kooskõlas liidu õigusega.“

Saksa õigus

- 6 Liidumaad sõlmisid 31. augustil 1991 üleriigilise ringhäälingu- ja telemeedialepingu (Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien, *GBI.* 1991, lk 745). Selle lepingu põhikohtuasjas kohaldatav redaktsioon tuleneb muudatustest, mis viidi sisse 21. detsembri 2015. aasta 18. üleriigilise ringhäälingulepingu muutmise lepinguga (Achtzehnter Rundfunkänderungsstaatsvertrag), mis jõustus 1. jaanuaril 2016 (edaspidi „RStV“).
- 7 RStV § 2 „Mõisted“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ringhääling on lineaarne info- ja kommunikatsiooniteenus; see seisneb pakkumiste korraldamises ja edastamises liikuvate piltide või helide kujul, mis on suunatud üldsusele ja samaaegseks vastuvõtmiseks saatekava alusel ning elektromagnetlaineid kasutades.

[...]“.

- 8 RStV § 7 „Äriline teadaannete põhimõtted, reklaamina tähistamise kohustused“ lõigetes 2 ja 11 on sätestatud:

„(2) Reklaam on saate lahutamatu osa. [...]

[...]

(11) Reklaami või muu sisu territoriaalselt piiratud edastamine saates, mis on mõeldud või lubatud üleriigiliseks edastamiseks, on lubatud ainult juhul, kui ja ulatuses, milles selline võimalus on ette nähtud selle liidumaa õiguses, mille territooriumil territoriaalselt piiratud edastamine toimub. Eraõigusliku ringhäälinguorganisatsiooni poolt reklaami või muu sisu territoriaalselt piiratud edastamiseks on nõutav liidumaa õigusega ette nähtud luba, mille andmise võib seada sõltuvusse seaduses sisule esitatud tingimustest.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 9 Äriühing Fussl, mille asukoht on Ort im Innkreis (Austria), käitab mitut Austrias ja Baieri liidumaal asuvat moekauplust.
- 10 SevenOne Media, mille asukoht on Unterföhringis (Saksamaa), on Saksamaal asuvasse eraõigusliku teleringhäälinguorganisatsiooni kontserni ProSiebenSat.1 kuuluv turundusettevõtja.
- 11 Fussl sõlmis 25. mail 2018 SevenOne Mediaga lepingu telereklaami edastamiseks üleriigilise telekanali ProSieben saadetes üksnes Baieri liidumaal, kasutades Vodafone Kabel Deutschland GmbH Baieri liidumaal asuvat kaablivõrku.
- 12 Seejärel keeldus SevenOne Media asjaomase lepingu täitmisest põhjendusel, et tal on vastavalt RStV § 7 lõikele 11 keelatud telereklaami piirkondlik levitamine kogu Saksa territooriumil edastatavates saadetes.

- 13 Fussl pöördus seejärel eelotsusetaotluse esitanud kohtusse, st Landgericht Stuttgarti (Stuttgardi esimese astme kohus, Saksamaa), paludes, et viimane kohustaks SevenOne Mediat täitma asjaomasest lepingust tulenevaid kohustusi.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et poolte vahel ei ole vaidlust selles, et tehniliselt on SevenOne Medial võimalik edastada oma üleriigiliste teleülekannete raames kõnealust telereklaami üksnes Baieri liidumaa territooriumil.
- 15 Mis puutub erinevatesse talle esitatud argumentidesse, siis kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus esimese punktina selles, kas RStV § 7 lõikes 11 sätestatud keelust tulenev piirang ELTL artikliga 56 tagatud teenuste osutamise vabadusele võib olla õigustatud, arvestades ülekaalukat üldist huvi, mida see säte teenib ja milleks on meedia mitmekesisuse kaitse.
- 16 Esiteks leiab ta, et ei ole kindel, kas seda eesmärki taotletakse ühtselt ja süstemaatiliselt, kuna nimetatud keeldu ei kohaldata reklaamile, mida levitatakse internetisaitidel üksnes piirkonna piires.
- 17 Teiseks võib kahtluse alla seada ka RStV § 7 lõikes 11 ette nähtud keelu proportsionaalsuse, kuna piirkondlikud ringhäälinguorganisatsioonid saavad sellest keelust kasu üksnes vähesel määral, samas kui see piirab märkimisväärselt selliste ettevõtjate nagu Fussl võimalusi oma tooteid reklaamida.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus toob teise punktina välja, et RStV § 7 lõige 11 võib kujutada endast harta artikliga 11 ning Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artikliga 10 tagatud arvamusvabaduse ning teabe saamise ja levitamise vabaduse õigusvastast riivet.
- 19 Kolmanda punktina leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et RStV § 7 lõige 11 võib rikkuda liidu õiguses ette nähtud võrdse kohtlemise põhimõtet.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Landgericht Stuttgart (Stuttgardi esimese astme kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [...] direktiivi 2010/13 artikli 4 lõiget 1, [...] liidu õiguses sätestatud võrdse [kohtlemise] põhimõtet ja [...] ELTL artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise vabadust reguleerivaid õigusnorme tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis keelab reklaami piirkondliku edastamise ringhäälingusaadetes, mida on lubatud levitada kogu liikmesriigis?
2. Kas esimesele küsimusele tuleb vastata teisiti, kui liikmesriigi õiguse kohaselt on lubatavad õigusnormid, mille kohaselt võib seaduse alusel anda loa reklaami piirkondlikuks edastamiseks ja sellisel juhul on nõutav täiendav haldusluba?
3. Kas esimesele küsimusele tuleb vastata teisiti, kui teises küsimuses kirjeldatud piirkondliku reklaami lubatavuse võimalust tegelikult ei kasutata ja seetõttu on piirkondlik reklaam jätkuvalt keelatud?
4. Kas harta artiklit 11 tuleb EIÕK artiklit 10, Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat ning eelkõige teabe mitmekesisuse põhimõtet arvesse võttes tõlgendada nii, et sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kirjeldatud esimeses, teises ja kolmandas küsimuses, on selle artikliga vastuolus?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 21 Pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist palusid SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland ja ProSiebenSat.1 Media 27. oktoobril 2020 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud dokumendiga teha Euroopa Kohtu kodukorra artikli 83 alusel määrus menetluse suulise osa uuendamiseks.

- 22 Nimetatud äriühingud põhjendavad oma taotlust sellega, et kohtujuristi ettepanekus on tehtud mitu faktiviga, mis tuleb parandada, kuna tehtav kohtuotsus ei tohi põhineda ekslikel asjaoludel. Nad väidavad eelkõige, et ettepaneku punktis 57 märgitud tõdemus, mille kohaselt internetireklaam täielikult erineb telereklaamist, on mitmes aspektis väär.
- 23 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt on kohtujuristi ülesanne teha avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud arutluskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus *Société des produits Nestlé jt vs. Mondelez UK Holdings & Services*, C-84/17 P, C-85/17 P ja C-95/17 P, EU:C:2018:596, punkt 31).
- 24 Lisaks olgu märgitud, et ei Euroopa Liidu Kohtu põhikiri ega kodukord ei näe Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 osutatud pooltele ette võimalust esitada kohtujuristi ettepanekule vastuseks seisukohti (vt selle kohta 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Aer Lingus ja Ryanair Designated Activity, C-164/15 P ja C-165/15 P, EU:C:2016:990, punkt 31 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Seetõttu ei ole asjaolu, et pool ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga – olenemata sellest, milliseid küsimusi selles analüüsiti –, iseenesest põhjus, mis õigustaks menetluse suulise osa uuendamist (28. veebruari 2018. aasta kohtuotsus *mobile.de vs. EUIPO*, C-418/16 P, ECLI:EU:C:2018:128, punkt 30).
- 26 Samas võib Euroopa Kohus vastavalt kodukorra artiklile 83 igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaieldud.
- 27 Käesoleval juhul ei ole tegemist sellise olukorraga.
- 28 SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland ja ProSiebenSat.1 Media tuginevad menetluse suulise osa uuendamise taotluses teatavatele faktivigadele, mis on ettepanekus väidetavalt tehtud.
- 29 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud menetluses, mis põhineb liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, üksnes liikmesriigi kohtul pädevus põhikohtuasjas fakte tuvastada ja hinnata ning liikmesriigi õigust tõlgendada ja kohaldada (18. veebruari 2016. aasta kohtuotsus *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Käesoleval juhul on seega üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne hinnata faktilisi asjaolusid, millele SevenOne Media, ProSiebenSat.1 TV Deutschland ja ProSiebenSat.1 Media menetluse suulise osa uuendamise taotluses tuginevad, kui see kohus leiab, et selline hinnang on vajalik põhikohtuasja lahendamiseks, arvestades eelkõige liidu õiguse tõlgendust, mille Euroopa Kohus annab oma vastuses käesolevale eelotsusetaotlusele.
- 31 Seega leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on piisavalt teavet erinevate argumentide kohta, mille üle on Euroopa Kohtus nõuetekohaselt vaieldud.
- 32 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei ole menetluse suulise osa uuendamiseks alust.

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 33 Oma nelja küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2010/13 artikli 4 lõiget 1, võrdse kohtlemise põhimõtet, ELTL artiklit 56 ja harta artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis keelavad teleringhäälinguorganisatsioonidel edastada kogu riigi territooriumil ülekantavates saadetes telereklaami, mida levitatakse üksnes piirkonna piires.

Kooskõla direktiiviga 2010/13

- 34 Mis puutub esiteks direktiivi 2010/13 võimalikku mõjusse vastusele, mis tuleb anda eelotsuse küsimustele niisugustena, nagu need on ümber sõnastatud eelmises punktis, siis väidab Saksamaa valitsus, et selle direktiivi artikli 1 lõike 1 punkt e näeb sellisena, nagu see on Saksamaa õigusesse RStV § 2 lõikega 1 ning § 7 lõigetega 2 ja 11 üle võetud, ette „saadete samaaegse vaatamise põhimõtte“, mistõttu RStV ei sisalda selle direktiivi artikli 4 lõike 1 tähenduses „rangemaid või üksikasjalikumaid eeskirju“, mille kooskõla liidu õigusega on võimalik kontrollida.
- 35 Direktiivi 2010/13 artikli 1 lõike 1 punkti e sellise tõlgendusega ei saa siiski nõustuda.
- 36 Nimelt ei saa direktiivi 2010/13 artikli 1 lõike 1 punktis e sisalduvat viidet mõistele „saadete samaaegne vaatamine“ mõista nii, et see tähendab liikmesriigi kohustust tagada, et üleriigiliseks levitamiseks mõeldud või lubatud saates sisalduvat reklaami või muud sisu edastatakse loa puudumise korral pidevalt kogu selle territooriumil, nagu on käesoleval juhul nähtud ette RStV § 7 lõikes 11.
- 37 Lisaks asjaolule, et direktiivi 2010/13 artikli 1 lõike 1 punktis e on mõiste „teleringhääling“ või „teleülekanne“ määratlemisel piiratud sõnaselge viitega „saadete“ samaaegsele vaatamisele ning selle sätte endaga ei ole seega kehtestatud kohustust seoses telereklaamiga, tuleneb asjaomase direktiivi süsteemist, et mõiste „samaaegne vaatamine“ tõlgendamisel tuleb arvestada nimetatud direktiivis aluseks võetud erinevust „lineaarsete“ audiovisuaalmeedia teenuste – mida käsitletakse selles sättes – ja „mittelineaarsete audiovisuaalmeedia teenuste“, s.o tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste vahel, mis on määratletud sama direktiivi artikli 1 lõike 1 punktis g nii, et neid teenuseid puudutavas osas toimub „saadete vaatamine“ „kasutaja valitud ajal ja kasutaja isikliku taotluse põhjal, võttes aluseks meediateenuse osutaja valitud programmikataloogi“.
- 38 Mõistet „samaaegne vaatamine“ tuleb direktiivi 2010/13 artikli 1 lõike 1 punkti e tähenduses seega mõista teleringhäälingu teenuse kui audiovisuaalmeedia teenuse lineaarse laadi põhjal, mis tähendab, et kõik vaatajad, kellele saade on suunatud, vaatavad seda samal ajal saatekava alusel, sõltumata kasutaja valikust ja taotlusest.
- 39 See mõiste ei tähenda seega iseenesest, et telereklaami levitamisel ei tohi esineda erinevusi, mis seisnevad eelkõige selles, et levitamisel piirduakse ühe osaga liikmesriigi territooriumist.
- 40 Mis seejärel puutub direktiivi 2010/13 artikli 4 lõike 1 võimalikku mõjusse vastusele, mis tuleb anda eelotsuse küsimustele niisugustena, nagu need on ümber sõnastatud käesoleva kohtuotsuse punktis 33, siis tuleb meelde tuletada, et asjaomasest sättest nagu ka direktiivi põhjendustest 41 ja 83 nähtub, et liikmesriigid võivad televaatajate kui tarbijate huvide täielikuks ja nõuetekohaseks tagamiseks nõuda oma jurisdiktsiooni alla kuuluvatelt meediateenuse osutajatelt kõnesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondades üksikasjalikumate või rangemate eeskirjade või teatavatel juhtudel erinevate tingimuste järgimist, tingimusel et need eeskirjad on kooskõlas liidu õigusega ja eelkõige selle üldpõhimõtetega (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punkt 13).

- 41 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 22 RStV § 7 lõikest 11 tuleneva eeskirja kohta sisuliselt märkis, kuulub see tõesti direktiiviga 2010/13 hõlmatud valdkonda, milleks on telereklaami valdkond, mis on reguleeritud direktiivi artiklitega 19–26 ja mille eesmärk on kaitsta televaatajaid kui tarbijaid liigse reklaami eest (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punkt 17), kuid siiski puudub see teatavat spetsiifilist valdkonda, mida ei reguleeri eelnimetatud artiklid ja mille eesmärk ei ole pealegi televaatajate kaitse.
- 42 Sellest tuleneb, et RStV § 7 lõikega 11 kehtestatud meedet ei saa käsitada „üksikasjalikumana“ või „rangema“ eeskirjana direktiivi 2010/13 artikli 4 lõike 1 tähenduses ning see ei kuulu nimetatud direktiivi kohaldamisalasse.

Kooskõla ELTL artikliga 56 tagatud teenuste osutamise vabadusega

Teenuste osutamise vabaduse piirangu esinemine

- 43 Mis puutub teiseks küsimusse, kas niisugune liikmesriigi meede, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on kooskõlas ELTL artikliga 56 tagatud teenuste osutamise põhivabadusega, siis tuleb meenutada, et selle vabaduse piiranguks tuleb lugeda kõiki meetmeid, mis keelavad või takistavad selle vabaduse teostamist või muudavad selle vähem huvipakkuvaks (vt selle kohta 4. mai 2017. aasta kohtuotsus Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Samuti tuleb meenutada, et eelkõige hõlmab mõiste „piirang“ liikmesriigi meetmeid, mida kohaldatakse küll vahet tegemata, kuid mis kahjustavad teenuste osutamise vabadust teistes liikmesriikides (4. mai 2017. aasta kohtuotsus Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Selles kontekstis väidab Fussl, et RStV § 7 lõikes 11 ette nähtud keeluga on vastuolus keskmise suurusega mitteresidendist ettevõtja, nagu sellise äriühingu reklaamivajadused, kelle eesmärk on siseneda Saksa turule, keskendudes kõigepealt vaid ühele teeninduspiirkonnale, käesoleval juhul Baieri liidumaale.
- 46 Esiteks on telereklaami edastamine üleriigiliste saadete raames kogu Saksamaa territooriumil liiga kulukas ja võib tuua kaasa liiga suure nõudluse, mida ei saa rahuldada.
- 47 Teiseks on telereklaami edastamisel piirkondlike teleringhäälinguorganisatsioonide poolt väga piiratud reklaamimõju. See tuleneb eelkõige asjaolust, et saadatel, mida need piirkondlikud kanalid edastavad, on väga väike televaatajate arv, mis moodustab ligikaudu 5% Saksamaa televaatajate koguarvust.
- 48 Selles osas tuleb tõdeda, et sellise riigisisese meetmega, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis keelab teleringhäälinguorganisatsioonidel levitada üleriigiliselt edastatavate saadete raames piirkondlikku telereklaami, eelkõige selliste reklaamitellijate huvides, kelle asukoht on muus liikmesriigis, nagu käesoleval juhul Fussl, piiratakse teenuste osutamise vabadust, kahjustades nii reklaamiteenuste pakkujaid, kelleks on need teleringhäälinguorganisatsioonid, kui ka nende teenuste saajaid, kelleks on reklaamitellijad, kes soovivad reklaamida oma kaupu või teenuseid muus liikmesriigis, kuid samas piirduda reklaamimisel teatava piirkonnaga (vt selle kohta 28. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus ARD, C-6/98, EU:C:1999:532, punkt 49, ja 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus Corporación Dermostética, C-500/06, EU:C:2008:421, punkt 33).
- 49 Kuna RStV § 7 lõige 11 takistab sellistel mitteresidendist ettevõtjatel nagu Fussl Saksamaa territooriumil telereklaami levitamise teenuseid kasutada, siis takistab see nende pääsu selle liikmesriigi turule.

- 50 Sellise teenuste osutamise vabaduse piirangu olemasolu ei sea kahtluse alla ka asjaolu, millele viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus oma teises ja kolmandas küsimuses, et iga liidumaa võib RStV § 7 lõikes 11 sisalduva „avamise tingimuse“ alusel oma õigusaktides sätestada loa andmise eeskirjad, mis võimaldavad teatud tingimustel edastada telereklaami piirkonna piires.
- 51 Selles osas piisab, kui märkida, et eelotsusetaotlusest nähtub, et tegemist on pelgalt võimalusega, mida ükski liidumaa ei ole seni kasutanud, mistõttu tuleb tõdeda, et *de lege lata* on teleringhäälinguorganisatsioonidele kehtestatud keeld edastada kogu riigi territooriumil ülekantavates saadetes telereklaami, mida levitatakse üksnes piirkonna piires, nagu on ette nähtud RStV § 7 lõikes 11, ning sellest tulenev teenuste osutamise vabaduse piiramine on leidnud aset.

Teenuste osutamise vabaduse piirangu võimalik põhjendatus

- 52 Mis puutub seejärel sellise piirangu võimalikku põhjendatusse, siis tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et EL toimimise lepinguga tagatud põhivabaduse selline piirang võib olla lubatud üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriigi meede vastab ülekaalukale üldisele huvile, kui see piirang on taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ega lähe kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt selle kohta eelkõige 4. mai 2017. aasta kohtuotsus Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, punkt 65, ja 11. detsembri 2019. aasta kohtuotsus TV Play Baltic, C-87/19, EU:C:2019:1063, punkt 37 ning seal viidatud kohtupraktika).

– Piirangu põhjendamiseks vajaliku ülekaaluka üldise huvi esinemine

- 53 Euroopa Kohtule esitatud toimikust, eelotsusetaotlusest ja Saksamaa valitsuse kirjalikest seisukohtadest nähtub, ja seda kinnitab ka 18. üleriigilise ringhäälingulepingu muutmise lepingu seletuskiri, et RStV § 7 lõike 11 eesmärk on jätta piirkondliku telereklaami tulud piirkondlikele ja kohalikele teleringhäälinguorganisatsioonidele, tagades neile rahastamisallika ja seega ka nende püsijäämise, et aidata neil piirkondliku ja kohaliku sisu tootmise kaudu pakkuda mitmekesisist teleprogrammi.
- 54 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib teleprogrammi mitmekesise pakkumise säilimine, mida kulutuuri poliitika soovib tagada, olla ülekaalukas üldine huvi, millega teenuste osutamise vabaduse piiramine on põhjendatud (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus United Pan-Europe Communications Belgium jt, C-250/06, EU:C:2007:783, punktid 41 ja 42, ning 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, EU:C:2008:765, punktid 37 ja 38).
- 55 Samuti on Euroopa Kohus leidnud, et harta artikliga 11 – mille lõikes 2 on tunnustatud meedia vabadust ja mitmekesisust – kaitstud vabaduste tagamine on vaieldamatult üldisest huvist lähtuv eesmärk, mille olulisust demokraatlikus ja pluralistlikus ühiskonnas tuleb eriti rõhutada, ning sellega võib asutamisevabaduse piirang olla põhjendatud (3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Vivendi, C-719/18, EU:C:2020:627, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Piirangu proportsionaalsus

- 56 Kuigi meedia mitmekesisuse säilitamise eesmärk, mida RStV § 7 lõige 11 taotleb, võib endast kujutada ülekaalukat üldist huvi, siis nagu on käesoleva kohtuotsuse punktis 52 juba märgitud, peab selles riigisiseses sättes sisalduva teenuste osutamise vabaduse piirangu põhjendatuseks see ka olema sellega taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ning see ei tohi minna kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.

- 57 Selles kontekstis tuleb meenutada, et kuigi tulenevalt asjaolust, et nimetatud eesmärk on seotud põhiõigusega sõnavabadusele, jätab see riigi ametiasutustele ulatusliku kaalutusõiguse, ei tohi selle eesmärgi saavutamiseks võetud meetmetest tulenevad nõuded mingil juhul olla taotletava eesmärgi saavutamiseks sobimatud ega olla taotletava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed (vt selle kohta 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsus *United Pan-Europe Communications Belgium jt*, C-250/06, EU:C:2007:783, punkt 44).
- 58 Seega tuleb esiteks kontrollida, kas see keeld on sobiv meedia mitmekesisuse tagamisega seotud üldise huvi eesmärgi saavutamiseks, mida see meede taotleb.
- 59 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on riigisisesed õigusnormid taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivad üksnes juhul, kui need vastavad tõepoolest huvile saavutada see eesmärk ühtselt ja süstemaatiliselt (10. märtsi 2009. aasta kohtuotsus *Hartlauer*, C-169/07, EU:C:2009:141, punkt 55, ja 11. juuli 2019. aasta kohtuotsus *A*, C-716/17, EU:C:2019:598, punkt 24 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 60 Sarnaselt eelotsusetaotluse esitanud kohtuga kahtlevad põhikohtuasja pooled ja Euroopa Komisjon selles, kas RStV § 7 lõige 11 vastab sellele ühtsuse nõudele, peamiselt seetõttu, et selle riigisise sättega kehtestatud keeldu ei kohaldata reklaamile, mida tehakse eri veebiplatvormide kaudu ainult ühe piirkonna piires.
- 61 Sellega seoses tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul kontrollida, kas internetiplatvormidel osutatavad reklaamiteenused konkureerivad tegelikult piirkondlike ja kohalike teleringhäälinguorganisatsioonidega piirkondliku reklaami turul ning kas need kujutavad endast ohtu sellest reklaamist saadavale tulule.
- 62 Selles kontekstis leidis eelotsusetaotluse esitanud kohus muu hulgas, et RStV § 7 lõige 11 asetab teleringhäälinguorganisatsioonid ning residendist ja mitteresidendist reklaamitellijad, kes soovivad teha piirkonna piires telereklaami, ebasoodsamasse olukorda kui teised meediateenuse osutajad internetiplatvormidel, kuna viimastel on õigus pakkuda piirkonniti erinevat reklaami samamoodi nagu üleriigilistel meediaväljaannetel.
- 63 Lisaks, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu läbiviidava kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist, näib, et piirkondliku reklaami turul konkureerivad piirkondlikud ringhäälinguorganisatsioonid eelkõige lineaarsete internetipõhiste reklaamiteenuste pakkujatega, mistõttu reklaamitellijad võivad suunata neile teleringhäälinguorganisatsioonidele mõeldud piirkondliku reklaami tellimused nimetatud teenuse pakkujatele.
- 64 Samuti, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu läbiviidavast kontrollist ei ilmne vastupidist, ei näi, et tulu kaotamise oht, mis võidakse piirkondlikele ja kohalikele teleringhäälinguorganisatsioonidele tekitada seeläbi, et nimetatud reklaamiteenustega seotud tellimused ja sissetulekud kanduvad üle eelkõige lineaarsete reklaamiteenuste pakkujatele, oleks väiksem kui see, mis on seotud selliste tellimuste ja sissetuleku üleminekuga üleriigilistele ringhäälinguorganisatsioonidele, kui selline keeld, nagu on ette nähtud RStV § 7 lõikes 11, ei kuuluks kohaldamisele.
- 65 Lisaks tuleb tõdeda, et kuigi Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et vastavalt 18. üleriigilise ringhäälingulepingu muutmise lepingu seletuskirjale on Saksa seadusandja põhjendanud RStV § 7 lõikes 11 ette nähtud keeldu ohuga, et reklaamiteenustega seotud tellimuste ja sissetuleku ülekandumisega kaotavad piirkondlikud teleringhäälinguorganisatsioonid reklaamitulu ulatuses, mis võib seada nende teleringhäälinguorganisatsioonide püsijäämise ohtu, siis on põhikohtuasja pooled seadnud selle ohu esinemise kahtluse alla.
- 66 Üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on ajakohaseid piisavalt üksikasjalikke ja tõendatud andmeid arvesse võttes kontrollida, kas esineb tegelik või konkreetselt ettenähtav oht, et piirkondlikud reklaamitellimused ja sellest saadav sissetulek kanduvad piirkondlikelt ringhäälinguorganisatsioonidelt

üle sellises ulatuses, et nende organisatsioonide rahastamine ja seetõttu püsijäämine võib olla seatud ohtu, kui üleriigilistel teleringhäälinguorganisatsioonidel oleks lubatud levitada kogu riigi territooriumil ülekantavate saadete raames piirkondlikku reklaami.

- 67 Seega järeldeb eespool toodust, et see, et RStV § 7 lõikel 11 võib puududa ühtsus, võib olla tingitud asjaolust – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, et selles sättes sisalduv keeld on kohaldatav üksnes üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide pakutavatele reklaamiteenustele, mitte aga internetipõhiste eelkõige lineaarsetele reklaamiteenustele, kuigi tegemist võib olla Saksa reklaamiturul konkureerivate kaht liiki teenustega, mis – kui liikmesriigi kohtu kontroll seda kinnitab – võivad kujutada endast sama ohtu piirkondlike ja kohalike teleringhäälinguorganisatsioonide rahalisele olukorrale ja püsijäämisele ning seega kõnealuse sätte eesmärgile, milleks on soodustada meedia pluralismi piirkondlikul ja kohalikul tasandil.
- 68 Selles kontekstis on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne eelkõige kontrollida, kas Saksa õigus lubab üleriigilistel teleringhäälinguorganisatsioonidel edastada oma internetisaitide voogedastuse vahendusel piirkondlikku reklaami. Jaatava vastuse korral tuleb tingimata järeldada, et RStV § 7 lõikega 11 kehtestatud meede ei ole ühtne.
- 69 Pealegi on põhikohtuasja asjaolud selles osas sisuliselt sarnased nendega, mis võeti aluseks 17. juuli 2008. aasta kohtuotsuses *Corporación Dermoeztica* (C-500/06, EU:C:2008:421).
- 70 Nimelt, kuigi selle kohtuotsuse punktis 39 järeldeb Euroopa Kohus, et selles kohtuasjas kõne all olnud reklaamisüsteem ei olnud ühtne ja seetõttu oli see rahvatervise kaitsega seotud eesmärgi saavutamiseks sobimatu, kuna see süsteem sisaldas meditsiiniliste ja kirurgiliste raviteenuste reklaami keeldu üleriigilistel telekanalitel, lubades samas sellise reklaami edastamist kohalikel telekanalitel, oli selline järeldeb ilmselgelt selgitatav asjaoluga, et selliste teenuste reklaami puudutavas osas on rahvatervise kaitse eesmärk samavõrd asjakohane olenemata sellest, kas sellist reklaami edastatakse üleriigilisel või kohalikul telekanalil.
- 71 Lõpuks tuleb meelde tuletada, et nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 57, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus piirangu ühtsuse hindamisel arvesse võtma ulatuslikku kaalutusõigust, mis liikmesriikide ametiasutustel on meedia mitmekesisuse kaitsmisel.
- 72 Teiseks, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu praktikast, peab selleks, et EL toimimise lepinguga tagatud põhivabaduse piirang saaks olla põhjendatud, selle piirangu aluseks olev riigisisene meede mitte ainult vastama ülekaalukale üldisele huvile ja olema taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv, vaid see ei tohi ka minna kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.
- 73 Seega tuleb analüüsida, kas käesoleval juhul oleks muude, teenuste osutamise vabadust vähem piiravate meetmetega saanud saavutada meedia mitmekesisuse kaitse eesmärki piirkondlikul ja kohalikul tasandil, mida Saksa seadusandja RStV § 7 lõikes 11 kehtestatud meetmega saavutada soovis.
- 74 Siinkohal tuleb märkida, nagu sisuliselt märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 69 ja 70, et pelk asjaolu, et teised liikmesriigid tagavad avalik-õiguslike teleringhäälinguorganisatsioonide rahastamise tasude kaudu ja võimaldavad eraõiguslikel organisatsioonidel vabalt edastada reklaami nii üleriigiliselt kui ka piirkonna piires, ei ole iseenesest piisav tõend selle kohta, et RStV § 7 lõikes 11 ette nähtud keeld ei ole proportsionaalne.
- 75 Arvestades eelkõige asjaolu, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 57, tuleb tunnustada liikmesriikide teatavat kaalutusruumi meedia mitmekesisuse järgimise eesmärgi elluviimisel, siis asjaolu, et üks liikmesriik kehtestab vähem ranged eeskirjad kui need, mille on kehtestanud mõni teine liikmesriik, ei tähenda, et viimased on ebaproportsionaalsed (vt selle kohta 18. septembri 2019. aasta kohtuotsus *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, punkt 71).

- 76 Samas tuleb tõdeda, et RStV § 7 lõikes 11 endas on nähtud ette nn avamise tingimus, mis võimaldab liidumaadel kehtestada täielikust keelust vähem piirava meetme, nimelt eriloa andmise süsteemi, kui see nähakse asjaomase liidumaa õiguses ette.
- 77 Seega võib vähem piirav meede tuleneda selle loasüsteemi tegelikust rakendamisest liidumaade tasandil, mis võimaldab liidumaade teleringhäälinguorganisatsioonidel piirkondlikku reklaami edastada teatud piires ja tingimustel, mis tuleb kindlaks määrata iga liidumaa eripära arvestades, et eelkõige minimeerida võimalikku rahalist mõju piirkondlikele ja kohalikele teleringhäälinguorganisatsioonidele ning seega säilitada televisiooni pakkumise mitmekesisus eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil.
- 78 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 69 märkis, ei muuda asjaolu, et seda võimalust ei ole seni kasutatud, mitte kuidagi tõsiasja, et Saksa seadusandja tunnistas selle punkti lisamisega, et selline loasüsteem on asjaomase meetme eesmärkidega kooskõlas.
- 79 Lisaks võib asjaolu, et on olemas *a priori* vähem piirav meede, mõjutada RStV § 7 lõike 11 proportsionaalsust vaid niivõrd – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, et seda meedet saaks tegelikult vastu võtta ja rakendada nii, et praktikas oleks võimalik tagada selle sätte eesmärk säilitada meedia mitmekesisus piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kaitstes piirkondlike ja kohalike teleringhäälinguorganisatsioonide rahastamist ja püsijäämist.

Kooskõla harta artiklitega 11 ja 20

- 80 Kolmandaks ja viimaseks, mis puutub küsimusse, kas RStV § 7 lõikes 11 kehtestatud keeldu saab käsitada nii, et see rikub harta artikliga 11 tagatud ringhäälinguvabadust või et see on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, siis tuleb kõigepealt märkida, et arvestades Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, tuleb asuda seisukohale, et kuna ETL artikliga 56 seotud analüüsis on tuvastatud, et see õigusnorm on oma olemuselt teenuste osutamise vabaduse piirang, mida asjaomane liikmesriik peab üldisest huvist tuleneva ülekaaluka põhjuse tõttu põhjendatuks, arvestades käesoleval juhul eesmärki säilitada meedia mitmekesisus, siis tuleb asjaomast õigusnormi käsitada nii, et sellega kohaldatakse liidu õigust harta artikli 51 lõike 1 tähenduses, mistõttu see peab olema kooskõlas põhiõigustega, mida harta tagab (vt selle kohta 21. mai 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (põllumajandusmaa kasutusvaldus), C-235/17, EU:C:2019:432, punktid 63–65).

Harta artikliga 11 kaitstav sõna- ja teabevabadus

- 81 Mis puutub harta artiklis 11 tunnustatud sõna- ja teabevabadusse, siis tuleb meenutada, et see vabadus on kaitstud ka EIÕK artikliga 10, mida – nagu nähtub Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast – kohaldatakse ettevõtjate poolt kaubandusliku teabe ja muu hulgas reklaami edastamisele (17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 82 Kuna harta artiklis 11 ja EIÕK artiklis 10 tunnustatud sõna- ja teabevabadusel on mõlema õigusakti puhul sama tähendus ja ulatus, nagu nähtub harta artikli 52 lõikest 3 ja seda puudutavatest selgitustest selle artikli 11 kohta, siis tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas kõne all olev riigisisene meede kujutab seetõttu, et sellega piiratakse üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide võimalusi edastada piirkondlikku telereklaami asjaomaste reklaamitellijate hüvanguks, endast asjaomaste teleringhäälinguorganisatsioonide põhiõiguste riivet (vt selle kohta 26. juuni 1997. aasta kohtuotsus Familiapress, C-368/95, EU:C:1997:325, punkt 26; 23. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus RTL Television, C-245/01, EU:C:2003:580, punkt 68, ning 17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punktid 64 ja 65).

- 83 Mis puutub üleriigilistesse teleringhäälinguorganisatsioonidesse, siis väljendub sõna- ja teabevabaduse riive konkreetsetl meediavabaduse või ringhäälinguvabaduse riives, mida eriomasetl kaitseb harta artikli 11 lõige 2.
- 84 Kuigi hartaga tagatud vabadusi võib piirata, peavad vastavalt harta artikli 52 lõikele 1 kõik piirangud olema ette nähtud seadusega ning arvestama nimetatud õiguste ja vabaduste olemust. Lisaks tuleneb samast sättest, et proportsionaalsuse põhimõtet arvestades võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi (17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Neptune Distribution, C-157/14, EU:C:2015:823, punkt 68).
- 85 Sellega seoses tuleb esiteks tõdeda, et RStV § 7 lõikes 11 sätestatud piirkondliku reklaami keelust tulenevat piirangut tuleb pidada seadusega ette nähtud keeluks, kuna see sisaldub Saksa liidumaade vahel sõlmitud lepingus.
- 86 Teiseks ei mõjuta see asjaomaste ettevõtjate sõna- ja teabevabaduse põhiolemust, kuna ühelt poolt, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 81, piiravad need riigisisesed õigusnormid üksnes reklaamitellijate võimalust kasutada teatavat kommunikatsioonikanalit, nimelt üleriigilisi telekanaleid, jättes neile aga vabaduse kasutada oma piirkondliku sihtrühmani jõudmiseks muid reklaamikanaleid, nagu internetireklaam, mille edukust sh piirkonna piires ei ole pealegi vaidlustatud.
- 87 Teiselt poolt, mis puutub eraõiguslikesse ja subsideerimata üleriigilistesse teleringhäälinguorganisatsioonidesse, siis kuigi nende meediavabadus on piiratud, kuna neil on keelatud edastada piirkondlikku reklaami üleriigilisel edastatavate saadete raames, on tegemist üksnes reklaami edastamise meetodiga ja seega nende teleringhäälinguorganisatsioonide jaoks vaid ühe tuuallikaga.
- 88 Kolmandaks vastab käesoleva kohtuotsuse punktis 85 käsitletud riive liidu tunnustatud üldise huvi eesmärgile.
- 89 Nimelt, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 53, on põhikohtuasjas kõne all olevate liikmesriigi õigusnormide eesmärk jätta piirkondlikust telereklaamist saadav tulu piirkondlikele ja kohalikele teleringhäälinguorganisatsioonidele, et tagada nende rahastamine ja seega ka nende püsijäämine, et võimaldada neil aidata kaasa televisiooniprogrammide valiku mitmekesisusele piirkondliku ja kohaliku sisu edastamise teel.
- 90 Kuivõrd selle eesmärgiga soovitakse kaitsta meedia mitmekesisust piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kujutab see endast üldise huvi eesmärki – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 55 –, mida on sõnaselgelt tunnustatud harta artikli 11 lõikes 2.
- 91 Neljandaks tuleb tuvastatud riive proportsionaalsuse osas välja tuua, et Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast seoses EIÕK artikli 10 lõikega 2 tuleneb, et liikmesriigi ametiasutustel on teatav kaalutlusruum otsustamiseks, kas esineb ülekaalukas sotsiaalne vajadus, mis võib sõnavabaduse piiramist õigustada. Nimetatud kohtupraktika kohaselt on see möödapääsmatult hädavajalik kaubanduse valdkonnas ning eriti niivõrd keerukas ja muutlikus valdkonnas nagu seda on reklaam (23. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus RTL Television, C-245/01, EU:C:2003:580, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 92 RStV § 7 lõikes 11 sätestatud piirkondliku reklaami keeld seisneb peamiselt selles, et omavahel on kaalutud ühelt poolt üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide ja reklaamitellijate äriilist sõnavabadust edastada piirkondlikku telereklaami kogu riigi televaatajatele mõeldud saadete raames ning teiselt poolt kaitset, mis on tagatud piirkondliku ja kohaliku meedia mitmekesisusele, millesse

piirkondlikud ja kohalikud teleringhäälinguorganisatsioonid saavad oma panuse anda üksnes siis, kui nende rahastamine ja seega nende püsijäämine on tagatud seeläbi, et nad saavad piirkondlikust reklaamist piisavat tulu.

- 93 Sellega seoses olgu märgitud, nagu leidis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 83, et Saksa seadusandja võis RStV § 7 lõike 11 vastuvõtmisega õiguspäraselt järeldada – ilma et ta oleks ületanud talle antud ulatuslikku kaalutlusruumi võimalike vastandlike huvide kaalumise raames –, et avalik huvi kaitsta seda, et piirkondlikud ja kohalikud teleringhäälinguorganisatsioonid oleksid võimelised aitama kaasa avalikule debatile neil tasanditel, peaks prevaleerima üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide ja reklaamitellijate erahuvi üle edastada piirkondlikku telereklaami saadete raames, mis on suunatud kogu riigi televaatajatele.
- 94 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et harta artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugune üleriigilistel telekanalitel piirkondliku reklaami edastamise keeld, nagu on ette nähtud RStV § 7 lõikes 11.

Harta artikliga 20 tagatud võrdse kohtlemise põhimõte

- 95 Mis puutub liikmesriigi õigusnormi, nagu RStV § 7 lõike 11 kooskõlasse võrdse kohtlemise põhimõttega, siis tuleb meenutada, et see liidu õiguse üldpõhimõte on tagatud harta artikliga 20. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi nõuab see üldpõhimõte, et võrreldavaid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud. Erinev kohtlemine on põhjendatud, kui see põhineb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil, see tähendab, kui see on kooskõlas õiguspärase eesmärgiga, mida asjasse puutuvate õigusnormidega saavutada soovitakse, ja kui erinevus on selle kohtlemisega taotletud eesmärgi suhtes proportsionaalne (22. mai 2014. aasta kohtuotsus Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 96 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub eelkõige selgitada, kas selline RStV § 7 lõikes 11 ette nähtud üleriigilistel telekanalitel ülekantava piirkondliku reklaami keelu meede, nagu on sätestatud RStV § 7 lõikes 11, võib olla vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, kuna see säte asetab üleriigilised teleringhäälinguorganisatsioonid ning nii residentidest kui ka mitteresidentidest reklaamitellijad vähem soodsasse olukorda kui selliste internetipõhiste reklaamiteenuste osutajad, nagu seda on tellitavad videoteenused või voogedastuse teenused, kuna viimastel on õigus pakkuda piirkonniti erinevat reklaami samamoodi nagu üleriigilistel trükimeedia ettevõtjatel.
- 97 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas põhikohtuasjas kõne all olevad liikmesriigi õigusnormid on võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas, võib Euroopa Kohus siiski anda talle selleks tarvilikke juhiseid (vt selle kohta 30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, punkt 36).
- 98 Sellega seoses tuleb esiteks kontrollida, kas käesoleva kohtuotsuse punktis 96 nimetatud erinevad ettevõtjad on võrreldavas olukorras.
- 99 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hinnatakse seda, kas eri olukorrad on võrreldavad, kõiki neid iseloomustavaid asjaolusid arvesse võttes. Asjaolud tuleb eeskätt kindlaks teha ja neile tuleb anda hinnang vaidlusalust vahetegemist ette nägeva õigusakti eset ja eesmärki arvestades. Lisaks tuleb arvesse võtta selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, kuhu vastav õigusakt kuulub (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punkt 16, ja 30. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus Planta Tabak, C-220/17, EU:C:2019:76, punkt 37 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 100 Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide olukord ja eelkõige lineaarsete reklaamiteenuste pakkujate olukord piirkondlike reklaamiteenuste osutamisel on nende vastavat olukorda iseloomustavate asjaolude poolest, milleks on eelkõige reklaamiteenuste tavapärase kasutusviisi, nende osutamise viisi või ka õiguslik raamistik, milles neid teenuseid osutatakse, oluliselt erinevad.
- 101 Samuti on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas arvestades RStV § 7 lõike 11 eset ja eesmärki, milleks on eelkõige säilitada piirkondlike ja kohalike teleringhäälinguorganisatsioonide rahastamine, on reklaami edastavate mittesubsideeritavate üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide olukord võrreldav internetis eelkõige lineaarse reklaamiteenuse pakkujate olukorraga, võttes arvesse asjaolu, et need kaks ettevõtjate kategooriat sõltuvad ühtmoodi enda rahastamisel reklaamituludest.
- 102 Selles kontekstis on oluline asjaolu, mis viitab sellele, et need kaks ettevõtjate kategooriat on võrreldavas olukorras, see, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastab, et nad osutavad sarnaseid teenuseid, mis omavahel konkureerivad (vt selle kohta 30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, punkt 38).
- 103 Teiseks, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus jõuab kontrolli tulemusel järeldusele, et üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide olukord ja internetis eelkõige lineaarsete reklaamiteenuste pakkujate olukord on võrreldavad, võttes arvesse neid iseloomustavaid asjaolusid, RStV § 7 lõike 11 eset ja eesmärki ning riigisisese õiguse selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, kuhu see säte kuulub, peab ta veel kontrollima, kas nende kahe ettevõtjate kategooria ebavõrdne kohtlemine võib olla objektiivselt põhjendatud.
- 104 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktist 95 ilmneb, on erinev kohtlemine põhjendatud, kui see rajaneb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil, see tähendab, kui see on kooskõlas asjasse puutuvate õigusnormide õiguspärase eesmärgiga ning kui selline erinevus on proportsionaalne eesmärgiga, mille saavutamist asjaomase kohtlemisega taotletakse.
- 105 Kuigi üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kindlaks teha, kas võimalik RStV § 7 lõikes 11 sätestatud eeskirja kohaldamisest tulenev ebavõrdne kohtlemine võib olla eelmises punktis osutatud kriteeriumide alusel objektiivselt põhjendatud, tuleb märkida, et selline analüüs vastab sisuliselt teenuste osutamise vabaduse piirangu põhjendatuse analüüsile, mis on läbi viidud käesoleva kohtuotsuse punktides 52–79, mistõttu need kaks analüüsi tuleb läbi viia ühtmoodi.
- 106 Lõpetuseks, mis puutub küsimusse, kas RStV § 7 lõikes 11 sätestatud eeskiri toob kaasa ebavõrdse kohtlemise ühelt poolt reklaamitellijate vahel, kes kasutavad üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide teenuseid, et levitada reklaami piirkonna piires, ja teiselt poolt reklaamitellijate vahel, kes kasutavad sama piirkonna piires internetipõhiste eelkõige lineaarsete reklaamiteenuste pakkujaid, siis tuleb märkida, et selle küsimuse analüüsimine on tihedalt seotud nende organisatsioonide ja teenuse pakkujate olukorra analüüsiga. Seega on käesoleva kohtuotsuse punktides 98–105 esitatud arutluskäik kohaldatav ka reklaamitellijate suhtes.
- 107 Arvestades kõiki eeltoodud kaalutlusi, tuleb eelotsuse küsimustele vastata järgmiselt:
- direktiivi 2010/13 artikli 4 lõiget 1 ja harta artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis keelavad teleringhäälinguorganisatsioonidel edastada kogu riigi territooriumil ülekantavates saadetes telereklaami, mida levitatakse üksnes piirkonna piires;
 - ERTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellised liikmesriigi õigusnormid ei ole sellega vastuolus, kui need on sobivad meedia mitmekesisuse kaitse eesmärgi saavutamiseks piirkondlikul ja kohalikul tasandil ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, kuid seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus, ning

- harta artiklit 20 tuleb tõlgendada nii, et sellised liikmesriigi õigusnormid ei ole sellega vastuolus, kui nendega ei kaasne üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide ja internetipõhiste reklaamipakkujate ebavõrdset kohtlemist reklaami edastamisel piirkonna piires, kuid seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

- ¹⁰⁸ Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) artikli 4 lõiget 1 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis keelavad teleringhäälinguorganisatsioonidel edastada kogu riigi territooriumil ülekantavates saadetes telereklaami, mida levitatakse üksnes piirkonna piires.

ELTL artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellised liikmesriigi õigusnormid ei ole sellega vastuolus, kui need on sobivad meedia mitmekesisuse kaitse eesmärgi saavutamiseks piirkondlikul ja kohalikul tasandil ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, kuid seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Põhiõiguste harta artiklit 20 tuleb tõlgendada nii, et sellised liikmesriigi õigusnormid ei ole sellega vastuolus, kui nendega ei kaasne üleriigiliste teleringhäälinguorganisatsioonide ja internetipõhiste reklaamipakkujate ebavõrdset kohtlemist reklaami edastamisel piirkonna piires, kuid seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Allkirjad